

Communicatie- en slikproblemen

U ontvangt deze folder omdat uzelf of uw familielid problemen heeft met het spreken en/of het slikken. De logopedist zal deze problemen onderzoeken en verder begeleiden. Met deze folder willen wij u inzicht geven in de problemen die bij het spreken en/of slikken zijn ontstaan.

Dysartrie

Dysartrie is een spraakstoornis die wordt veroorzaakt door neurologische afwijkingen. Bij deze aandoening is het functioneren van die spieren gestoord, die voor het spreken, ademen, stemgeven en soms slikken belangrijk zijn. Er is sprake van een verminderde werking of zelfs van een verlamming.

Algemene verschijnselen zijn:

- speekselverlies;
- onduidelijk/onverstaanbaar spreken;
- vaak een scheef gezicht;
- verandering van de stemkwaliteit;
- de patiënt begrijpt wel wat er tegen hem/haar gezegd wordt;
- de patiënt kan in principe wel lezen en schrijven.

Communicatieadvies voor de gesprekspartner:

- de tijd nemen bij het spreken met de patiënt;
- zelf normaal spreken;
- helpende vragen stellen als de patiënt er niet uitkomt;
- de patiënt het woord eventueel laten opschrijven;
- de patiënt stimuleren rustig te spreken.

Therapie voor de patiënt:

- articulatie- en stemoefeningen;
- oefeningen gericht op de gezichts- en de mondspieren;
- spreektempo aanpassen.

Slikproblemen

Door een verminderde spierkracht en/of verstoorde samenwerking van de spieren in de mond en de keel, kunnen slikproblemen ontstaan. Ook kan een verminderde gevoeligheid in de mond en de keel een rol spelen.

Algemene verschijnselen zijn:

- niet kunnen slikken;
- hoesten tijdens of na een hap of slok;
- eten niet weg kunnen krijgen; moeite met kauwen;
- gevoel dat eten in de keel blijft steken;
- speeksel, vocht en voedsel kunnen uit de mond lopen.

In verband met het risico op verslikken is het belangrijk dat u bij de verpleging informeert of de patiënt iets te eten of te drinken mag hebben.

Therapie:

- aanpassen van voeding en dranken, bijv. verdikken van dunne dranken;
- houdingsadviezen;
- slikoefeningen.

Afasie

Afasie is een taalstoornis ten gevolge van een hersenbeschadiging, waarbij spreken, begrijpen, lezen en schrijven gestoord kunnen zijn. Afasie uit zich bij iedereen op een andere manier.

Algemene verschijnselen zijn:

- zoeken naar woorden;
- verkeerde woorden gebruiken;
- moeite hebben met het maken van zinnen;

Almelo

Zilvermeeuw 1

Postbus 7600

7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141

Postbus 546

7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

- misverstanden die ontstaan doordat de patiënt moeite heeft met het begrijpen van wat er gezegd wordt.

Communicatieadvies voor de gesprekspartner:

- spreek in korte zinnen;
- vraag één ding tegelijk;
- spreek niet over het hoofd van de patiënt heen;
- stel vragen waarop de patiënt met "ja" of "nee" kan reageren;
- geef de patiënt tijd om te reageren.

Therapie voor de patiënt:

- het verbeteren van het begrijpen van de taal;
- verbeteren van de communicatie (expressie) eventueel met behulp van ondersteunende middelen.

Overige communicatieproblemen

- moeite hebben met het gebruiken van de communicatieregels;
- onvoldoende vasthouden van oogcontact met de gesprekspartner;
- snel afgeleid raken en niet meer logisch kunnen vertellen;
- minder of geen spreekinitiatief tonen;
- verminderde aandacht en/of concentratie hebben.

Algemene adviezen aan familie en begeleiders

- let erop dat de patiënt zijn/haar bril, hoorapparaat en/of gebitsprothese draagt;
- zorg voor een rustige omgeving, let op televisie, radio e.d.;
- spreek in korte zinnen, maar niet kinderachtig;
- bespreek één onderwerp tegelijk;
- stel ja/nee vragen;
- houdt oogcontact;
- heb geduld, neem twee keer zoveel tijd als normaal;
- ga niet schreeuwen;

- vraag na of de boodschap goed begrepen is;
- let op de non-verbale communicatie, zoals gezichtsuitdrukking, natuurlijke gebaren;
- bij vermoeidheid, emoties en spanningen kan het spreken van de patiënt moeilijker gaan;
- vaak blijft er een gevoel van onmacht bestaan, accepteer dit gevoel.

Indien u een keer aanwezig zou willen zijn bij onze therapie is dit wellicht mogelijk via Familieparticipatie; u kunt hiernaar informeren bij de Verpleegkundige.

Vragen

Mocht u na het lezen van bovenstaande informatie nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de afdeling logopedie op 088 708 3210.

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.